

Kraków pożegnał Adama Zagajewskiego

2021-10-11

W niedzielę, 10 października w Krakowie odbyły się uroczystości pogrzebowe Adama Zagajewskiego, wybitnego poety, eseisty i tłumacza znanego i cenionego na całym świecie, od lat związanego z Krakowem. W uznaniu za wybitne zasługi Adama Zagajewskiego dla narodowej kultury, literatury i języka, prochy poety spoczęły w krypcie kościoła świętych Apostołów Piotra i Pawła.

Uroczystości pogrzebowe poprzedził wieczór poezji, nawiązujący do słynnych wieczornic poetyckich organizowanych na cześć wielkich poetów, który odbył się w sobotę, 9 października w kościele św. Katarzyny. W ten sposób Kraków żegnał m.in. Czesława Miłosza, Zbigniewa Herberta, Wisławę Szymborską czy Stanisława Barańczaka. Wydarzenie można było oglądać na miejskiej platformie VOD [**PLAY KRAKÓW**](#).

Dodatkowo w ramach Nocy Poezji, organizowanej 9 października, hołd Adamowi Zagajewskiemu składali przedstawiciele środowiska literackiego i teatralnego. Dodatkowe informacje o wieczornicy można znaleźć [tutaj](#). Ponadto na platformie PLAY KRAKÓW został udostępniony film „Widok Krakowa”, który można bezpłatnie obejrzeć do 17 października.

W niedzielę, 10 października nastąpiło uroczyste przeniesienie prochów Adama Zagajewskiego – z miejsca tymczasowego pochówku w bazylice św. Floriana, na miejsce wiecznego spoczynku w Panteonie Narodowym w kościele świętych Apostołów Piotra i Pawła przy ul. Grodzkiej. W kondukcje żałobnym urnie towarzyszyli rodzina i najbliżsi poety. O godz. 15.00 rozpoczęła się uroczysta msza żałobna koncelebrowana przez ks. prof. Alfreda Wierzbickiego. Po nabożeństwie nastąpiło złożenie urny z prochami do sarkofagu w Panteonie Narodowym. Oprawę muzyczną uroczystości zapewnił chór Capella Cracoviensis. W repertuarze znalazło się m.in. „Requiem” („Officium Defunctorum”) Tomása Luisa de Victoria. Ze względu na obostrzenia pandemiczne, do kościoła mogła wejść ograniczona liczba osób. W uroczystości uczestniczyła najbliższa rodzina i osoby zaproszone. Mieszkańcy mogli ją śledzić na telebimie ustawionym przed kościołem. Transmisję można było także zobaczyć na kanale YouTube KBF.

– Każde miasto ma swoich wybitnych, szczególnie zasłużonych obywateli, ale tylko nieliczni spośród nich – obok dających się opisać zalet i osiągnięć – posiadają ów rzadki dar, który czyni z nich postaci wyjątkowe. Adam Zagajewski był nie tylko genialnym poetą i wybitnym prozaikiem, redaktorem, tłumaczem i wykładowcą, ale żywą legendą i częstką duszy Krakowa – powiedział prezydent Krakowa Jacek Majchrowski. Dodał, że wprowadzenie go do Panteonu Narodowego to symboliczny akt, mający służyć uczynieniu go nieśmiertelnym dla pamięci przyszłych pokoleń. – Dziś dla krakowian Adam Zagajewski pozostaje żywy i wciąż obecny. Pozostawił nas z poczuciem wdzięczności, że dane nam było go poznać i żyć w czasach, w których tworzył. Wielokrotnie miałem szczęście gościć go w swoim gabinecie podczas spotkań prywatnych i posiedzeń Rady Honorowej Miasta Literatury UNESCO, której był podporą. Dzięki jego wsparciu w ramach Komitetu Honorowego Festiwal im. Czesława Miłosza stał się jednym z największych i najbardziej prestiżowych wydarzeń literackich w Europie Środkowej – podkreślił prezydent Krakowa.

Wspomniął, że poeta w swoim intensywnym życiu mieszkał w wielu miejscach, przez dekady rozpięty pomiędzy dwoma kontynentami. Kraków wybierał jednak bardzo często – najpierw na miejsce studiów i literackiego debiutu, potem na miejsce powrotu z emigracji i teraz: na miejsce ostatniego spoczynku.

– Adam Zagajewski był obywatelem świata, ale dla nas zawsze będzie przede wszystkim obywatelem Krakowa – nieodłączną częścią jego życia literackiego, współtwórcą intelektualnej elity i artystycznego klimatu – powiedział Jacek Majchrowski.

W imieniu społeczności akademickiej pożegnanie wygłosił rektor UJ prof. dr hab. Jacek Popiel: „Świat akademicki żegna dziś wybitnego poetę. Wędrując po świecie przeczuwał, że to adresy przejściowe. Po latach powrót do Krakowa był powrotem do miejsca, które dało mu poczucie, że pragnie być Poeta. Byliśmy pod wrażeniem jego wyciszonego głosu. W poezjach, ale i rozmowach wyczuwaliśmy, jak bliska mu była historia odwiedzanych miast. Jego twarz ożywała się, gdy w tych historycznych miastach odczytywał swoją poezję. Nagradzany za konsekwentne dążenie do równowagi między wolnością społeczną a zbiorową solidarnością. Ostatecznie my, miłośnicy poezji, jesteśmy przekonani, że to miejsce otwiera wędrówkę w umysłach tych, którzy będą się oddawać lekturze jego wierszy. Świadomość, że spoczywasz w Panteonie będzie zawsze opromieniać to miejsce urokiem twojej poezji.”

Z kolei w imieniu świata kultury wypowiedziała się Olga Tokarczuk. Wspomnienie Noblistki odczytała rektor AST Dorota Segda: „Mówiłeś, że poezja jest sztuką emigrantów. Domyślam się, że znów udałeś się na emigrację, tym razem bez swoich niedokończonych wierszy, którymi my teraz musimy się zaopiekować. Nasza bezradność wobec śmierci jest czymś bardzo ludzkim. Te bezradność najlepiej oddaje poezja. Kiedy umiera poeta, to jakbyśmy tracili samych siebie.”

Podczas uroczystości transmitowano również nagrane wspomnienie Eda Hirscha – prezesa Fundacji Guggenheima: „Adam Zagajewski był człowiekiem wielkiej prawości i charakteru. Ponieśliśmy ogromną stratę. Europa straciła jednego z największych literatów. Trudno mówić o nim w czasie przeszłym. Uwielbiał podróżować, ale zawsze chętnie wracał do swego gabinetu w Krakowie. Jego wiersze są blisko spokrewnione z modlitwą, są uosobieniem prawdy. Był pielgrzymem celebransem, doświadczającym tego, co boskie. Poezja była dźwignią przenoszącą do transcendencji.”

Adam Zagajewski urodził się 21 czerwca 1945 roku we Lwowie. Dzieciństwo spędził na Śląsku w Gliwicach, zaś lata uniwersyteckie w Krakowie, gdzie ukończył psychologię i filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim. Związany z poetyckim ruchem Nowej Fali, był współautorem, wraz z Julianem Kornhauserem, głośnej książki, swoistego manifestu pokolenia Nowej Fali – „Świat nie przedstawiony” (1974). Członek grupy poetyckiej „Teraz”, zyskał sławę czołowego poety swego pokolenia (Pokolenia'68). W roku 1972 ukazał się jego pierwszy zbiór poetycki „Komunikat”, a w roku 1975 „Sklepy mięsne”.

W roku 1982 wyjechał do Francji i zamieszkał w Paryżu, gdzie był współzałożycielem i członkiem redakcji „Zeszytów Literackich”. Opublikował tam m.in. zbiory wierszy: „List. Oda do wielości” (1983), „Płótno” (1990) oraz „Solidarność i samotność” (1986). Pracował także jako *visiting professor* na Uniwersytecie w Houston (USA). W roku 2002 wrócił do Krakowa i osiedlił się tu na stałe. Kolejne tomiki: „Ziemia ognista” (1994), „Trzej aniołowie” (1998), „Pragnienie” (1999), „Anteny” (2005)

**Magiczny
Kraków**

ukazały się w kraju, większość wydano w Krakowie. Nie zabrakło w nich tematyki krakowskiej, a zbiór „Powrót” (2003) poświęcony został temu miastu, zarówno w warstwie wspomnieniowej, jak współczesnej.

Adam Zagajewski zdobył uznanie na całym świecie. Od lat jego nazwisko było typowane do literackiej Nagrody Nobla. Został przetłumaczony na niemal wszystkie najważniejsze języki świata, w tym m.in. na: angielski, niemiecki, hebrajski, hiszpański, norweski, serbsko-chorwacki, słowacki, słoweński, szwedzki. Jego międzynarodową sławę ugruntował przedruk wiersza „Spróbuj opiewać okaleczony świat” w „New York Review of Books” po ataku terrorystycznym 11 września.

Zmarł 21 marca 2021 roku, w Międzynarodowym Dniu Poezji.